

Қазақстан-Чехия екіжақты ынтымақтастық (2018 жылғы ІІІ-тоқсан)

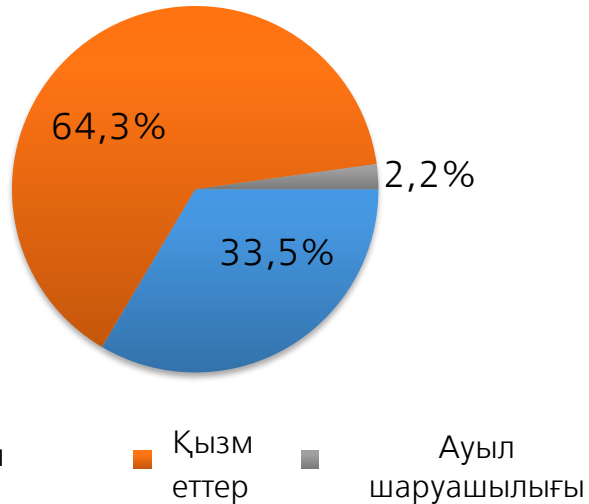
Чехия өнеркәсібіне шолу

Чехияның негізгі экономикалық көрсеткіштері, 2016 жыл

Сала	Кәсіп-дар саны	Қызм-лер (мың адам.)	Қызм. жалақысы (млн АҚШ долл.)	Бір қызм. орташа жалпы айлық жалақысы (АҚШ долл.)	Қосылған құны (млн АҚШ долл.)
Өнеркәсіп, барлығы	190 367	1 240	29 293	1 969	88 582
Пайдалы қазбалар өндіру	387	27	733	2 235	1 877
Өндіріс	172 802	1 135	26 467	1 944	73 812
Тамақ өнімдерінің өндірісі	7 574	90	1 635	1 515	4 006
Сусындар өндірісі	1 911	14	395	2 337	1 513
Тоқыма бұйымдарының өндірісі	2 474	25	453	1 538	1 038
Киім өндірісі	11 800	17	214	1 070	507
Тері және ілеспе тауарлар өндірісі	712	5	78	1 284	164
Жиһаздан басқа ағаш және ағаштан жасалған бұйымдар мен тығындар өндіру; сабан және тоқыма материалдарынан жасалған бұйымдар өндірісі	27 578	31	533	1 427	1 789
Қағаз және қағаз өнімдері өндірісі	956	19	425	1 856	1 348
Баспа және жазылған тасымалдағыштарды қалпына келтіру	8 820	17	337	1 687	980
Химикаттар мен химия өнімдерінің өндірісі	1 781	29	755	2 190	2 467
Негізгі фармацевтикалық өнімдер мен фармацевтикалық препараттар өндірісі	84	9	254	2 244	841
Резеңке және пластмасса бұйымдарының өндірісі	3 628	86	1 917	1 857	6 147
Басқа металл емес өнімдер өндірісі	6 138	54	1 305	2 026	3 561
Негізгі металдар өндірісі	958	44	1 084	2 072	2 606
Машиналар мен жабдықтардан басқа, дайын металл бұйымдарының өндірісі	45 093	154	3 390	1 829	8 852
Компьютерлік, электрондық және оптикалық өнімдер өндірісі	3 304	43	1 048	2 025	2 512
Электр жабдықтарының өндірісі	12 592	93	2 225	1 994	5 541
Машиналар мен жабдықтар өндірісі	5 212	122	3 052	2 082	7 039
Автомобильдер, тіркемелер мен жартылай тіркемелер өндірісі	1 129	165	4 582	2 317	15 485
Басқа көлік жабдықтарының өндірісі	693	23	583	2 120	1 665
Жиһаз өндірісі	6 403	21	367	1 471	881
Басқа өндіріс	8 977	33	674	1 696	1 583
Электр энергиясын, газ, бу және кондицияланған ауа беру	10 951	30	1 049	2 923	10 107
Сумен жабдықтау, кәріз, қалдықтарды басқару және қалпына келтіру жұмыстары	6 227	48	1 044	1 820	2 786

Чехия Республикасының Статистика жөніндегі комитеті

2017 жылғы ЖІӨ құрылымындағы экономика секторлары

	2016	2017
ЖІӨ өсу қарқыны (жылына %)	2,6	4,3
Жан басына шаққандағы ЖІӨ өсу қарқыны (жылына %)	2,4	4
ЖІӨ (млрд АҚШ доллары)	195,3	215,7
Жан басына шаққандағы ЖІӨ (мың АҚШ доллары)	18,5	20,2
Жұмыссыздық деңгейі (%)	3,9	2,9

Чехия Республикасының сыртқы саудасы

Чехияның экспорты мен импорты, млрд АҚШ доллары, 2008–2017 жылдар

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018–ғы 5 ай
Экспорт	146,1	112,9	132,1	162,4	156,4	161,5	174,3	157,2	162,1	180	16,6
Импорт	141,8	104,8	125,7	150,8	139,7	142,5	153,2	140,7	142,3	162,1	15,3
Тауар айналымы	287,9	217,7	257,8	313,2	296,1	304	327,5	297,9	304,4	342,1	31,9
Сальдо	4,3	8,1	6,4	11,6	16,7	19	21,1	16,5	19,8	17,9	1,3

Чехиядан 2018 жылғы 5 ай ішінде импортталған ең күшті 10 тауар

Тауардың атауы	млн АҚШ долл.	үлесі, %
Ұялы байланыс желісіне немесе сымсыз байланыс желісіне арналған телефон аппараттары (ТН ВЭД коды 851712)	2 086,0	2,7%
Басқа дәрілік құралдар (3002, 3005, 3006 позицияларында көрсетілгеннен басқа) (ТН ВЭД коды 300490)	1 428,1	1,9%
Битумозды минералдардан алынған шикі мұнай мен шикі мұнай өнімдері (ТН ВЭД коды 270900)	1 383,9	1,8%
Массасы 10 аспайтын есептеуіш цифрлық портативтік машиналар (ТН ВЭД коды 847130)	1 221,9	1,6%
Басқа бөлшектер мен шанақ жабдықтары (кабинаны қоса) (ТН ВЭД коды 870829)	1 201,9	1,6%
Есте сақтау қондырғылары, түрлендіргіштері, логикалық сызбалары, күшейткіштері, синхрондауыштары немесе басқа сызбалары бар біріктірілген немесе біріктірілмеген процессорлар мен бақылауыштар (ТН ВЭД коды 854231)	1 172,4	1,5%
Есте сақтау қондырғылары (ТН ВЭД коды 847170)	1 121,6	1,5%
8471 тауарлық позициядағы машиналардың бөлшектері мен жабдықтары (ТН ВЭД коды 847330)	1 120,6	1,5%
Жиһаздың отыруға арналған бөліктері (ТН ВЭД коды 940190)	925,4	1,2%
3901-3914 тауарлық позициядағы пластмассадан жасалған басқа бұйымдар мен басқа материалдардан жасалған бұйымдар (ТН ВЭД коды 392690)	816,7	1,1%

Чехиядан 2018 жылғы 5 ай ішінде экспортталған ең күшті 10 тауар

Тауардың атауы	млн АҚШ долл.	үлесі, %
Ішкі жану қозғалтқышы бар басқа көлік құралдары (ТН ВЭД коды 870332)	3 598,4	4,2%
Ұшқынды оталдыратын және қайтымды ілгерілеме қозғалысты ішкі жану қозғалтқышы бар көлік құралдары (ТН ВЭД коды 870321)	2 205,4	2,6%
Шанақтардың басқа бөлшектері мен жабдықтары (кабиналарды қоса) (ТН ВЭД коды 870829)	2 179,1	2,6%
Ұшқынды оталдыратын және қайтымды ілгерілемелі ішкі жану қозғалтқышы бар көлік құралдары (ТН ВЭД коды 870322)	2 174,8	2,6%
Деректерді өңдеудің цифрлық блоктары (ТН ВЭД коды 847150)	2 095,3	2,5%
Ұшқынды оталдыратын және қайтымды ілгерілеме қозғалысты, поршеньді, цилиндрлерінің жұмыс көлемі 1500 см3, бірақ 3000 см3 аспайтын ішкі жану қозғалтқышы бар көлік құралдары (ТН ВЭД коды 870323)	1 985,6	2,3%
Ұялы байланыс желісіне немесе сымсыз байланыс желісіне арналған телефон аппараттары (ТН ВЭД коды 851712)	1 901,1	2,2%
Жиһаздың отыруға арналған бөліктері (ТН ВЭД коды 940190)	1 204,6	1,4%
8701 – 8705 тауарлық позициядағы машиналардың бөлшектері мен жабдықтары (ТН ВЭД коды 870899)	1 122,6	1,3%
Массасы 10 кг аспайтын, кем дегенде деректерді өңдеудің орталық блогынан, пернетақта мен дисплейден тұратын есептеуіш цифрлық портативтік машиналар (ТН ВЭД коды 847130)	1 087,7	1,3%

Чехияның негізгі сыртқы экономикалық серіктестері болыпдәстүрлі ЕО елдері, негізгі сыртқы сауда әріптесі Германия, оның Чехия Республикасының тауар айналымындағы үлесі 31,2% құрады. 2017 жылы Чехияның Германиямен сыртқы сауда сальдосы 10,7 млрд АҚШ долларын құрады. Бұл көптеген неміс компанияларына тиесілі және олардың қосалқы жеткізушілері болып табылатын Чехияның көптеген өнеркәсіптік кәсіпорындарына байланысты.

Польша мен Словакияның басқа көрші елдермен сауда айналымының көлемі бойынша екінші және үшінші орындарда, олардың Чехияның сыртқы саудадағы өзіндік салмағы сәйкесінше 7,5% және 6,8% құрады.

Францияның (4,2%), Австрияның (4,2%), Италияның (4%), Ұлыбританияның (3,9%) және т.б. қоса алғанда, басқа да ЕО қатысушылары Чехияның сыртқы саудасында айтарлықтай рөл атқарады. Нидерландымен ынтымақтастық жоғары деңгейде дамуда, олардың үлесі 2016 жылғы 2,9% қарағанда 4% құрады.

Қазақстан Республикасы мен Чехия Республикасының өзара саудасы

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Чехияның Қазақстанға импорты, млн АҚШ долл.	516,1	304,4	473,3	770,6	817,2	970,1	1 017,7	725,7	587,8	735,2
Қазақстан импортындағы чех тауарларының үлесі, %	1,4%	1,1%	2,0%	2,0%	1,8%	2,0%	2,5%	2,4%	2,3%	2,5%
Қазақстанның Чехияға импорты, млн АҚШ долл.	553,0	283,7	422,2	580,3	482,9	535,4	682,7	341,1	103,7	440,9
Чехия импортындағы қазақстандық тауарлардың үлесі, %	0,4%	0,3%	0,3%	0,4%	0,3%	0,4%	0,4%	0,2%	0,1%	0,3%

Чехиядан 2018 жылғы 5 ай ішінде импортталған ең күшті 10 тауар

Тауардың атауы	млн АҚШ долл.	үлесі, %
8703 тауарлық позициядағы көлік құралдары үшін: (ТН ВЭД коды 870710)	15,9	25,0
Басқа дәрілік құралдар (ТН ВЭД коды 300490)	5,1	8,1
Қозғалтқыш цилиндрінің жұмыс көлемі 1000 жоғары (ТН ВЭД коды 840734)	4,9	7,7
Жүйелер түрінде жеткізілетін басқа есептеуіш машиналар мен блоктар (ТН ВЭД коды 847149)	3,0	4,7
Басқа есептеу машиналары: (ТН ВЭД коды 847141)	2,5	4,0
Есте сақтау қондырғылары: (ТН ВЭД коды 847170)	2,3	3,6
8471 41 немесе 8471 49 қосалқы сипатталғандардан басқа, бір тұрқыда бір немесе екі келесі құрылғыдан бір немесе екі пакеттен тұратын немесе тұрмайтын деректерді өңдеу блогы: есте сақтау құрылғылары, кіріс құрылғылары, шығыс құрылғылары (ТН ВЭД коды 847150)	2,0	3,1
Жүрісті доңғалақтар және олардың бөлшектері мен жабдықтары (ТН ВЭД коды 870870)	1,3	2,1
Қуысты, жіксіз қара металдан жасалған басқа құбырлар, түтіктер мен профилдер (ТН ВЭД коды 730419)	1,3	2,1
Трансмиссияның басқа элементтерінен жинақта немесе жеке дифференциалы бар жетекші көпірлер және жетекші емес көпірлер; олардың бөлшектері (ТН ВЭД коды 870850)	1,3	2,1

Чехиядан 2018 жылғы 5 ай ішінде экспортталған ең күшті 10 тауар

Тауардың атауы	млн АҚШ долл.	үлесі, %
Фосфор (ТН ВЭД коды 280470)	15,7	52,0
4 мас.% тұратын көміртегі (ТН ВЭД коды 720241)	7,2	23,8
Басқалары (ТН ВЭД коды 283539)	1,3	4,3
Ұялы байланыс желісіне немесе сымсыз байланыс желісіне арналған телефон аппараттары (ТН ВЭД коды 851712)	1,1	3,6
Қабаттанған вермикулит, кеңейтілген саз, көбікті қож және басқа қопсыған минералды өнімдер (олардың қосындыларын қоса) (ТН ВЭД коды 680620)	1,1	3,6
Басқа ферроқорытпа (ТН ВЭД коды 720249)	0,9	3,1
Басқа жаңа ауланған немесе салқындатылған балық (ТН ВЭД коды 030489)	0,9	3,0
Басқа сутегі, инертті газ және басқа бейметалдар (ТН ВЭД коды 280469)	0,7	2,3
Басқа тантал және қалдықтар мен сынықтарын қоса, одан жасалған бұйымдар (ТН ВЭД коды 810390)	0,5	1,8
Қиыршық немесе ұсақталмаған зығыр тұқымдары (ТН ВЭД коды 120400)	0,2	0,8

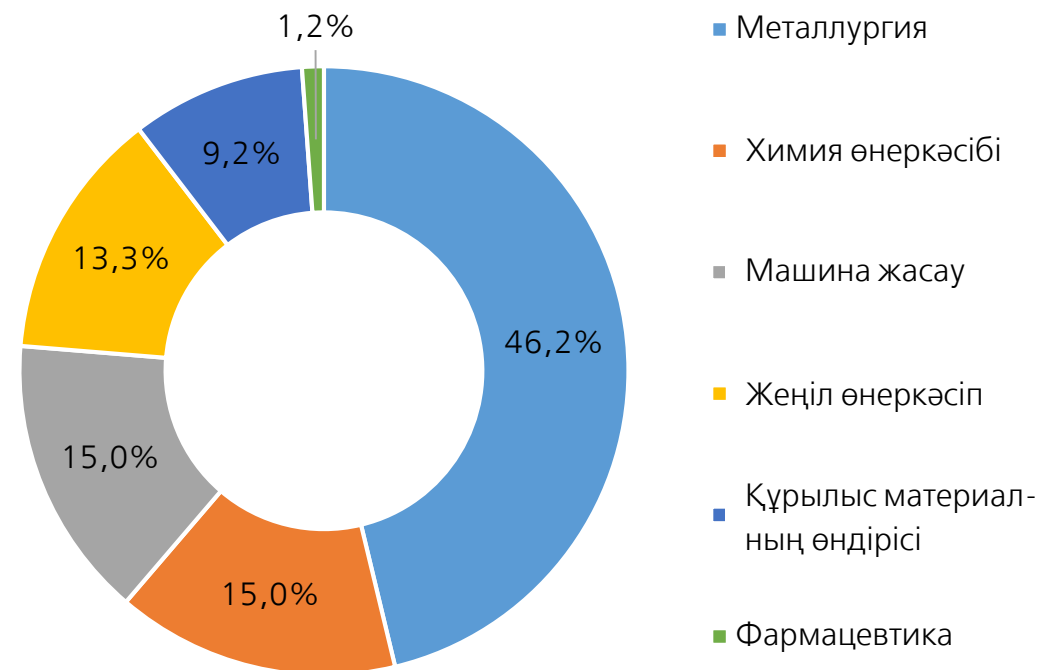
2009 жылдан бастап 2014 жылға дейін елдер арасындағы сыртқы сауда көлемі Қазақстанның Чехия Республикасы үшін басым сауда әріптестерінің қатарына енуіне байланысты жыл сайын 304,4 АҚШ долларынан 1017,7 млн. АҚШ долларына дейін өсті. Сонымен бірге, теңгенің әлсіреуі, әлемдік энергия тасымалдағыштары бағаларының төмендеуі және 2015 жылы ғаламдық іскерлік белсенділіктің төмендеуі 2016 жылы 587,8 млн. АҚШ долларына дейін екі жақты сауданың айтарлықтай қысқаруына алып келді.

Қазақстан Республикасының Чехия Республикасына экспорттық әлеуеті

Қазақстанның Чехияға экспорттық әлеуеті бірқатар индекстердің көмегімен есептелді, нәтижесінде ИНВЭД 6 белгісінде 173 тауар анықталды.

Қазақстан Республикасы металлургия, машина жасау, химия және жеңіл өнеркәсіп салалары және құрылыс материалдарын өндірісі тауарлық позициялары бойынша Чехияға экспортты ұлғайту мүмкіндігіне ие.

	<u>Металлургия</u> 80	→ Мыс, феррохром, мырыш, басқа күміс, алюминий, руда, мыс және т.б. катодтар.
	<u>Машина жасау</u> 26	→ Қорғасын батареялар, мойынтіректер, көлік құралдары, трансформаторлар
	<u>Химия өнеркәсібі</u> 26	→ Полипропилен, тығындауға арналған бұйымдар, натрий трифосфаты, кальций фосфаттары, пасталар және т.б.
	<u>Жеңіл өнеркәсіп</u> 23	→ Аяқ киім, тоқыма материалдар, куртка, шалбар және т.б.
	<u>Құрылыс материалдарының өндірісі</u> 16	→ Портландцемент, пластмассадан жасалған шлак, құрылыстық бөлшектер, поиталар, табақтар, отқа төзімді цементтер, фитингтер
	<u>Фармацевтика</u> 2	→ Дәрілік заттар және т.б.

Өнеркәсіптік кооперация әлеуетін талдау Қазақстан мен Чехияның импорттық тізімдерін ТН ВЭД 6 белгісінде зерттеу негізінде жүзеге асырылады. Алынған тауарлар Қазақстан Республикасында өндірістің болуын ескере отырып, 3 индекс бойынша тексеріледі.

Анықталған салыстырмалы артықшылықтың «RCA» индексі

Әлемдік нарықта тауарлардың бәсекеге қабілеттілігін көрсетеді.

Тауарлардың «ұқсастығын» анықтау бойынша «Distance» индексі

Елдің мүмкіндіктері ескеріле отырып, тауардың құзыретіне «жақын» өндіріс үшін тауарлар арасындағы қашықтықты көрсетеді

Тауарлардың «күрделілігін» анықтау бойынша «PCI» индексі

Белгілі бір елдің мүмкіндіктерін ескере отырып, қандай да бір өнімді шығару қаншалықты қиын екенін көрсетеді.

Өндірістік кооперация әлеуетімен 198 тауар анықталды

Металлургия
155

Машина жасау
18

Химия өнеркәсібі
9

Құрылыс материалдарының өндірісі
9

Жеңіл өнеркәсіп
6

Фармацевтика
1

Әлеуетті импорт алмастырудың максималды деңгейі 142,4 млрд АҚШ долларын құрады.

Тауарлар саны

= 102

Әлеуетті импорт алмастырудың ең жоғары көлемі:

Металлургия
12,9 млрд АҚШ долл.

Машина жасау
6343,2 млн АҚШ долл.

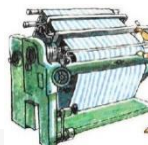
Химия өнеркәсібі
318 млн АҚШ долл.

Құрылыс материалдарының өндірісі
371,4 млн АҚШ долл.

Жеңіл өнеркәсіп
696,1 млн АҚШ долл.

Фармацевтика
12,4 млн АҚШ долл.

Чех қатысуындағы қазіргі бірлескен кәсіпорындар

Кәсіпорынның атауы	Тіркелген күні	Қызметінің негізгі түрінің атауы	Қамтылғандар саны
"Орбита-медик» ЖШС	12.05.1999	Фармацевтикалық тауарлардың көтерме сауда-саттығы	21-30
"Атыраугазинвест» ЖШС	22.04.1997	Құбыр желісі бойынша газ тәрізді отынның таралуы	31-40
"Kaz Bio Food (каз био фуд)» ЖШС	28.06.2016	Етті өңдеу және консервілеу	< 5
"Солаце» ЖШС	23.09.2015	Құрылыс металл құрылымдарының көтерме саудасы	< 5
"MZR Kazakhstan" ЖШС	27.01.2015	Басқа бөлгіш инженерлік құрылыстар салу	< 5
"Damba Insulation and Stabilization Technology" ЖШС	17.06.2014	Арнайы кәсіптерді талап ететін басқа құрылыс жұмыстары	< 5
"Alzamer" ЖШС	02.08.2013	Фармацевтикалық тауарлардың көтерме сауда-саттығы	41-50
"Казхстанско-Чешский Технологический Центр" ЖШС	16.11.2011	Инженерлік іздестірулер саласындағы қызмет және атом өнеркәсібі мен атом энергетикасы объектілерін қоспағанда, осы саладағы техникалық консультациялар жүргізу	41-50
"Азат Инжиниринг" ЖШС	27.06.2011	Тұрғын ғимараттар салу	6 - 10
"Казфос" ЖШС	10.06.2011	Басқа негізгі неорганикалық химиялық заттар өндірісі	21-30
"Коллекторское агентство "м.Б.А. Финансы" ЖШС	22.09.2010	Төлемдер жинау агенттіктерінің және несие бюроларының қызметі	51-100
"Казхская чайная компания" ЖШС	30.10.2007	Қандай да болмасын дәлдіксіз тауарлардың кең түрлерінің көтерме саудасы	11-15
"ЧКД Недвижимость Бета" ЖШС	03.11.2006	Тұрғын ғимараттар салу	< 5
"Kazagroland" ЖШС	22.09.2006	Астық, тұқымдар мен малдың жем-шөбінің көтерме саудасы	< 5
"Codeco Kazakhstan" (Қазақстан кодексі) ЖШС	21.11.2005	Басқа санаттарға қосылмаған, басқа кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	6 - 10
"Ecol KZ" /«Екол КЗ»/ ЖШС	27.01.2005	Тұрғын ғимараттар салу	< 5
"UJP Service" (Юджипи Сервис) ЖШС	01.10.2004	Сәулелейтін, электромедициналық және электротерапевтикалық жабдықты жөндеу және техникалық қызмет көрсету	6 - 10
"Аквастрой" ЖШС	17.01.2002	Прочие виды услуг по уборке	6 - 10

Чехияның металлургия және машина жасау саласындағы экспорттаушы ең ірі кәсіпорындары

Өнеркәсіптің атауы	Кәсіпорынның атауы	Қамтылғандар саны	Қала
Металлургия	Ferona, a.s.	500-999 адам	Praha 1
	KOVOЉROT GROUP CZ a.S.	250-499 адам	Praha 10
	UnionOcel, s.r.o.	250 адам	Praha 5 - Stodulky
	Bruck AM spol. s r. o.	224 адам	Zbmrsk
	INTERNATIONAL METAL PLAST spol. s r.o.	200 адам	Jablonec Nad Nisou
Машина жасау	FORTEX-AGS, a.s.	100-249 адам	Љumperk
	EMOS spol. s r.o.	100-249 адам	Přerov
	Fehrer Bohemia s.r.o.	1000-4999 адам	Českб Lnpa
	GRAMMER CZ, s.r.o., zбvod Most	1000-4999 адам	Most
	Magna Exteriors & Interiors (Bohemia) s.r.o.	1000-4999 адам	Liberec

Чехияның Қазақстанға жеткізетін негізгі өнімдері - автомобильдер мен олар үшін қосалқы бөлшектер. Екіжақты қарым-қатынаста маңызды орынды - машина жасау және Чехияның инженерлік технологиясын арттыру болып табылады.

Атап айтқанда, Қазақстандағы автокөлік құрастыру зауыттары мен Чех автокөлік құрастыру зауыттары («Сарыарка АвтоПром» ЖШС, «Hyundai Trans Auto» ЖШС) арасында байланыс орнату қажет. Олардың ынтымақтастығы Қазақстанға жаңа брендтерді жинау, соның ішінде жергілікті брендтер мен жеңіл автомобиль брендтерінің өндірісін одан әрі тереңдету үшін жергілікті нарыққа тарту болып табылады.

Сондай-ақ машина жасау өнімдеріне арналған бөлшектерді дайындау, вагондарды құрастырудың компоненттері, сонымен қатар Чехияда компоненттік материалдар, металл және басқа да қосымша тауарлар мен қызметтер өндірісі кеңінен дамыған.

Ынтымақтастықты нығайтудың бір нұсқасы бірлескен өндірісті құру болып табылады, бұл чех технологиясын Қазақстанға ғана емес, Орталық Азияның басқа елдеріне де жеткізуге мүмкіндік береді.

Бұдан басқа, фармацевтикалық салада (лизин), тау-кен металлургиялық және химия өнеркәсібінде бірлескен өндіріс құруға болады.

Чехиямен бірлескен кәсіпорын құру: шетелдік капиталдың елге келуі, Еуропалық Одақ тауарларының Қазақстанның нарығына енуі, экспортты дамыту және иррационалды емес импорттың төмендеуі, жергілікті билік органдарымен және басқа ұйымдармен қарым-қатынасты жақсарту мүмкіндігі, озық басқару тәжірибесін алу сияқты мақсаттарға қол жеткізуге ықпал етеді. жабдықтар мен технологияларды, жаңа жоғары пайдалы аудандарды, жаңа нарықтар мен шикізат көздерін қалыптастыру және т.б.

Бүгінгі таңда Қазақстанда мемлекеттер мен шетелдік мемлекеттер арасындағы инвестициялық дауларды шешу туралы Вашингтон конвенциясы және шетелдік төрелік шешімдерді тану және орындау туралы Нью-Йорк конвенциясы күшіне енді. Осылайша, республиканың экономикасына шетел инвестициялары үшін жағдай жасалған және инвестициялаудың саяси тәуекелдер деңгейі төмендеді.

Қазақстан инвестицияларды жылжыту және өзара қорғау туралы 46 екіжақты және 1 көпжақты келісімге қол қойды. Бұл құжаттар шетелде қазақстандық инвестицияларды көтермелеу және қорғау, сондай-ақ Қазақстандағы шетелдік инвестициялар үшін жағымды құқықтық жағдайлар жасайды және инвестициялық климатты жақсартуға және елдер арасындағы өзара тиімді сауда-экономикалық ынтымақтастықты одан әрі дамытуға ықпал етеді.

1996 жылы Қазақстан Республикасы мен Чехия Республикасы арасындағы инвестицияларды көтермелеу және өзара қорғау туралы келісімге қол қойылды және 1997 жылы ратификацияланды.